T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2024/345
KARAR NO : 2024/452
KARAR TR : 07/10/2024

ÖZET: Davacının Halk Eğitim Merkezinde usta öğretici olarak çalışırken, disiplin soruşturması neticesinde, mevcut görevlendirilmesinin iptal edilmesine ilişkin işlem ile söz konusu soruşturmaraporu ile getirilen "*mevcut görevlendirilmesinin iptalinin ve 1 yıl süreyle Halk Eğitim Merkezi Müdürlüğü'nde görev verilmemesinin uygun olacağı*" şeklindeki teklifin iptali istemiyle açtığı davanın ADLİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : İ. A. A.
Davalı : Canik İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü
Vekili : Av. Y. E. S.

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı, Samsun ili, Canik İlçe Kaymakamlığı, İlçe Milli Eğitim Müdürlüğünebağlı Canik Halk Eğitim Merkezi Müdürlüğü tarafından 11/04/2023 tarihinde yapılansoruşturma sonucu düzenlenen Halk Eğitim usta öğreticiliği görevlendirilmesinin iptal edilmesine ve 1 yıl süreli usta öğretici olarak görevlendirilememe cezası uygulanmasına ilişkin kararlarının iptali, Bowling-İAAF kurslarının kapatılmasına ilişkin 11/04/2023 tarih ve E.30128419 sayılı kararın iptali ile işe iade haksız fesih tazminatı, işe iade gerçekleşmediği takdirde fazlaya ilişkinhaklar saklı kalmak kaydıyla 4 aylık brüt ücret tutarında işe başlatmama tazminatı ve ayrıca fesih işleminin yapıldığı tarihten verilecek kararın kesinleşmesine kadar geçen süreye ilişkin 4 aylık brüt ücret tutarında boşta geçen süre ücreti ve sosyal haklarının ödenmesi istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. İdari Yargıda

2. **Samsun 2. İdare Mahkemesi 07/07/2023 tarih ve E.2023/477, K.2023/802 sayılı kararı**ile, davanın görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu gerekçesiyle, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 15/1-(a) maddesi uyarınca davanın görev yönünden reddine karar vermiş ve bu karar kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

> *"... Dava dosyasının incelenmesinden; Samsun İli, Canik İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü bünyesinde ücretli usta öğretici olarak görev yapan davacı hakkında işlediği öne sürülen fiillere istinaden disiplin soruşturması yürütüldüğü, soruşturma neticesinde tanzim edilen 07.04.2023 tarih ve 20709921 sayılı soruşturma raporunda Milli Eğitim Bakanlığı Hayat Boyu Öğrenme Kurumları Yönetmeliği'nin 27/6 maddesi uyarınca davacının görevlendirmesinin iptal edilmesi, 1 yıl süre ile usta öğretici olarak görevlendirilmemesi cezası uygulanması ve Bowling-İİAF kurslarının kapatılması şeklinde idari yönden bir grup teklif getirildiği, davacı tarafından soruşturma raporunda belirtilen teklif yazısının işleme alınmasına yönelik olarak Canik Kaymakamlığı İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü'nce tesis edilen 11.04.2023 tarih ve E:30128419 sayılı işlemin iptaline karar verilmesi istemiyle de bakılmakta olan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.*
>
> *Somut olayda; davacının idareyle arasında bir hizmet ilişkisi kurulduğu, görevlendirilmesinin iptal edilmesine ilişkin işlemin, diğer bir deyişle hizmet ilişkisinin sonlandırılmasının İş Kanunu'ndan kaynaklanan haklarla ilgili olduğu dikkate alındığında, uyuşmazlığın özel hukuk hükümlerine göre görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna ulaşılmıştır."*

3. Davacı vekili bu kez, aynı istemle adli yargı yerinde dava açmıştır.

B. Adli Yargıda

4. **Samsun 1. İş Mahkemesi 28/11/2023 tarih ve E.2023/687, K.2023/975 sayılı kararı** ile, davanın görüm ve çözümünde idari yargı yerinin görevli olduğu gerekçesiyle, HMK 114/1-b ve 115/2.maddeleri uyarınca dava şartı yokluğu sebebiyle davanın usulden reddine karar vermiş, bu karara karşı istinaf isteminde bulunulması üzerine Samsun Bölge Adliye Mahkemesi 7. Hukuk Dairesi 05/04/2024 tarih ve E.2024/330, K.2024/785 sayılı kararı ile,istinaf isteminin esastan reddine kesin olarak karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir. Mahkeme kararının ilgili kısmı şöyledir:

"...Somut olaya benzer dosya yönünden Samsun Bölge Adliye Mahkemesi 7. Hukuk Dairesinin 06/10/2023 tarih ve 2022/1038 Esas, 2023/1705 Karar sayılı ilamında; "Davacı 657 sayılı yasanın 89. maddesinde belirtilen statü içinde ve Valilik onayı ile görevlendirilmiştir. Davacı ile davalı arasında iş sözleşmesi bulunmamaktadır. Taraflar arasındaki ilişkinin statü hukukuna tabi olduğunun kabulü gerekir. Aradaki hukuki ilişki iş sözleşmesi, bir başka anlatımla işçi-işveren ilişkisi olarak nitelenemez. Bu hukuki olguya göre uyuşmazlığın çözüm yeri idari yargı olup, bu yönü ile dosyanın ilk derece mahkemesine iadesi gerekmiştir." şeklindeki değerlendirmeye yer verilerek kesin olmak üzere karar verildiği görülmüştür.

Bu bilgiler doğrultusunda somut olaya bakıldığında; davacının ders ücret karşılığı kadrosuz usta öğretici olarak Valilik onayı ile davalı Bakanlık bünyesindeki Canik Halk Eğitim Merkezi Müdürlüğünde görevlendirildiği, ücretlerinin 657 Sayılı Devlet Memurları Kanununun 89. maddesine uygun olarak Bakanlar Kurulunca çıkarılan kararlar uyarınca Maliye Bakanlığınca belirlenen ücretler üzerinden ödendiği, taraflar arasında iş sözleşmesi bulunmadığı, aralarındaki ilişkinin statü hukukuna tabi olduğu anlaşıldığına göre; davacının 506 sayılı Kanun gereğince sosyal güvenlik hukuku açısından Sosyal Sigortalar Kurumuna primlerinin yatırılmış olmasının iş sözleşmesi ile çalıştığı anlamına gelmeyeceği de dikkate alınarak, taraflar arasındaki uyuşmazlığın çözümünün iş mahkemesinin görev alanına girmediği sonucuna varılarakyargı yolunun caiz olmaması nedeni ile dava şartı yokluğundan davanın reddine karar vermek gerekmiş ..."

5. Davacının dilekçesi ile 2247 sayılı Kanun'un 14. maddesine göre doğduğunu öne sürdüğü olumsuz görev uyuşmazlığının giderilmesi istemiyle başvurması üzerine, Samsun 1. İş Mahkemesince dava dosyaları Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmiştir.

III. İLGİLİ HUKUK

6. 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu'nun, 01/10/2008 tarihinde yürürlüğe giren 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 106. maddesi ile yürürlükten kaldırılan2. maddesi şöyledir:

"Bir hizmet akdine dayanarak bir veya birkaç işveren tarafından çalıştırılanlar bu Kanun'a göre sigortalı sayılırlar..."

7. 506 sayılı Kanun'un *"Uyuşmazlıkların Çözüm Yeri"* başlıklı mülga 134. maddesi şöyledir:

"Bu Kanun'un uygulanmasından doğan uyuşmazlıklar, yetkili iş mahkemelerinde veya bu davalara bakmakla görevli mahkemelerde görülür."

8. 5510 sayılı Kanun'un *"Tanımlar"* başlıklı3. maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

"Bu Kanunun uygulanmasında;
...
6) Sigortalı: Kısa ve/veya uzun vadeli sigorta kolları bakımından adına prim ödenmesi gereken veya kendi adına prim ödemesi gereken kişiyi,
...
ifade eder.
..."

9. 5510 sayılı Kanun'un 79. madde ile başlayan 4. Kısmında, primlere ilişkin hükümlere yer verilmiştir.

10. 5510 sayılı Kanun'un "*Uyuşmazlıkların çözüm yeri*" başlıklı 101. maddesi şöyledir:

"Bu Kanunda aksine hüküm bulunmayan hallerde, bu Kanun hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili ortaya çıkan uyuşmazlıklar iş mahkemelerinde görülür."

11. 4857 sayılı İş Kanunu'nun *"Amaç ve kapsam"* başlıklı1. maddesi şöyledir:

"Bu Kanunun amacı işverenler ile bir iş sözleşmesine dayanarak çalıştırılan işçilerin çalışma şartları ve çalışma ortamına ilişkin hak ve sorumluluklarını düzenlemektir.
Bu Kanun, 4 üncü Maddedeki istisnalar dışında kalan bütün işyerlerine, bu işyerlerinin işverenleri ile işveren vekillerine ve işçilerine faaliyet konularına bakılmaksızın uygulanır.
İşyerleri, işverenler, işveren vekilleri ve işçiler, 3 üncü maddedeki bildirim gününe bakılmaksızın bu Kanun hükümleri ile bağlı olurlar."

12. 4857 Kanun'un8. maddeyle başlayan "*İş Sözleşmesi, Türleri ve Feshi*" başlıklı İkinci Bölümünde kıdem tazminatı, ücretli izin, bildirim süresinden kaynaklanan yükümlülük ve haklara ilişkin hususlarayer verilmiştir.

13. 7036 sayılı İş Mahkemeleri Kanunu'nun "*İş mahkemelerinin kuruluşu*" başlıklı 2. maddesi şöyledir:

"(1) İş mahkemeleri, Hâkimler ve Savcılar Kurulunun olumlu görüşü alınarak, tek hâkimli ve asliye mahkemesi derecesinde Adalet Bakanlığınca lüzum görülen yerlerde kurulur. Bu mahkemelerin yargı çevresi, 26/9/2004 tarihli ve 5235 sayılı Adlî Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanun hükümlerine göre belirlenir.

(2) İş durumunun gerekli kıldığı yerlerde iş mahkemelerinin birden fazla dairesi oluşturulabilir. Bu daireler numaralandırılır. İhtisaslaşmanın sağlanması amacıyla, gelen işlerin yoğunluğu ve niteliği dikkate alınarak, daireler arasındaki iş dağılımı Hâkimler ve Savcılar Kurulu tarafından belirlenebilir. Bu kararlar Resmî Gazete'de yayımlanır. Daireler, tevzi edilen davalara bakmak zorundadır.

(3) İş mahkemesi kurulmamış olan yerlerde bu mahkemenin görev alanına giren dava ve işlere, o yerdeki asliye hukuk mahkemesince, bu Kanundaki usul ve esaslara göre bakılır."

14. 7036 sayılı Kanun'un "*Dava şartı olarak arabuluculuk*" başlıklı 3. maddesinin (1) numaralı fıkrası şöyledir:

"(1)Kanuna, bireysel veya toplu iş sözleşmesine dayanan işçi veya işveren alacağı ve tazminatı ile işe iade talebiyle açılan davalarda, arabulucuya başvurulmuş olması dava şartıdır."

15. 7036 sayılı Kanun'un *"Görev"* başlıklı 5. maddesi şöyledir:

"(1) İş mahkemeleri;

a) 5953 sayılı Kanuna tabi gazeteciler, 854 sayılı Kanuna tabi gemiadamları, 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanununa veya 11/1/2011 tarihli ve 6098 sayılı Türk Borçlar Kanununun İkinci Kısmının Altıncı Bölümünde düzenlenen hizmet sözleşmelerine tabi işçiler ile işveren veya işveren vekilleri arasında, iş ilişkisi nedeniyle sözleşmeden veya kanundan doğan her türlü hukuk uyuşmazlıklarına,

b) İdari para cezalarına itirazlar ile 5510 sayılı Kanunun geçici 4 üncü maddesi kapsamındaki uyuşmazlıklar hariç olmak üzere Sosyal Güvenlik Kurumu veya Türkiye İş Kurumunun taraf olduğu iş ve sosyal güvenlik mevzuatından kaynaklanan uyuşmazlıklara,

c) Diğer kanunlarda iş mahkemelerinin görevli olduğu belirtilen uyuşmazlıklara, ilişkin dava ve işlere bakar."

16. 7036 sayılı Kanun'un "*Geçiş Hükümleri*" başlıklı geçici 1. maddesi şöyledir:

"(1) Mülga 5521 sayılı Kanun gereğince kurulan iş mahkemeleri, bu Kanun uyarınca kurulmuş iş mahkemeleri olarak kabul edilir. Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce açılmış olan davalar, açıldıkları mahkemelerde görülmeye devam olunur.

(2) Bu Kanunun dava şartı olarak arabuluculuğa ilişkin hükümleri, bu hükümlerin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla ilk derece mahkemeleri ve bölge adliye mahkemeleri ile Yargıtayda görülmekte olan davalar hakkında uygulanmaz.

(3) Başka mahkemelerin görev alanına girerken bu Kanunla iş mahkemelerinin görev alanına dâhil edilen dava ve işler, iş mahkemelerine devredilmez; kesinleşinceye kadar ilgili mahkemeler tarafından görülmeye devam olunur.

(4) İlk derece mahkemeleri tarafından bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce verilen kararlar, karar tarihindeki kanun yoluna ilişkin hükümlere tabidir."

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

17. Uyuşmazlık Mahkemesinin Kenan YAŞAR'ın Başkanlığında, Üyeler Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Seyfi HAN, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 07/10/2024 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi gereğince yapılan incelemeye göre, adli ve idari yargı yerleri arasında anılan Kanun'un 14. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, idari yargı ve adli yargı dosyalarının 15. maddede belirtilen yönteme uygun olarak davacının istemi üzerine mahkemece Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin işlemlerde herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

18. Raportör-Savcı Dr. Berrak YILMAZ'ın, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ'nin davada adli yargının, Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın ise davada idari yargının görevli olduğu yolundaki

sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra, gereği görüşülüp düşünüldü:

19. Dava, davacının Samsun ili, Canik İlçe Kaymakamlığı, İlçe Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı Canik HalkEğitim Merkezi Müdürlüğü tarafından 11/04/2023tarihinde yapılan soruşturma sonucu düzenlenen Halk Eğitim usta öğreticiliği görevlendirilmesininiptal edilmesine ve 1 yıl süreli usta öğretici olarak görevlendirilememe cezası uygulanmasına ilişkin 11/04/2023 tarih ve E.30128419 kararlarının iptali, Bowling-İAAF kurslarının kapatılmasına ilişkin kararın iptali ile, fazlaya ilişkin haklar saklı kalmak kaydıyla, işe iade haksız fesih tazminatı, işe iade sonrası boşta geçen süre ücreti veişe almama tazminatının faiziyle birlikte ödenmesi istemiyle açılmıştır.

20. Davacının, idareyle arasında bir hizmet ilişkisi kurulduğu, görevlendirilmesinin iptal edilmesine ilişkin işlemin, diğer bir deyişle hizmet ilişkisinin sonlandırılmasının İş Kanunu'ndan kaynaklanan haklarla ilgili olduğu dikkate alındığında, uyuşmazlığın özel hukuk hükümlerine göre görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

21. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Samsun 1. İş Mahkemesinin 28/11/2023 tarih ve E.2023/687, K.2023/975 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Samsun 1. İş Mahkemesinin 28/11/2023 tarih ve E.2023/687, K.2023/975 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

07/10/2024 tarihinde, OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan Vekili	Üye	Üye	Üye
Kenan	Doğan	Eyüp	Seyfi
YAŞAR	AĞIRMAN	SARICALAR	HAN

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN